

קוֹנְטָרַס

אֲנִי לֹא כִשְׁלוֹן

יְכַנִּיס בְּאָדָם בְּטַחֲוֹן עֲצָמִי, וַיִּזְרַח לוֹ דְרָךְ קָלָה, אֵיךְ
לְהִתְחַזֵּק וּלְהִתְחַזֵּק מֵעַמֵּד בְּכָל מָה שְׁעוֹבֵר עָלָיו בְּחַיֵּי
הַיּוֹם-יוֹם, וְשֵׁלֵא יִתְיַאֵשׁ בְּשׁוּם פְּנִים וְאָפֶן, וְעַל-יַדֵּי-
זֶה יִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ אֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וְדְבָקוֹת הַבּוֹרָא
יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ.

בְּנוֹי וּמַיִסָּד עַל-פִּי דְבָרֵי

רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן
בוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוֹנָנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ

רַבֵּי נַחֲמָן מְבַרְסֶלֶב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

וְעַל-פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ

הַגְּאוֹן הַקְּדוֹשׁ, אֹר נַפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רִז לֹא אָנִיס לֵיהּ

רַבֵּי נַתָּן מְבַרְסֶלֶב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

וּמִשְׁלָב בְּפִסּוּקֵי תוֹרָה, גְּבִיָּאִים, כְּתוּבִים וּמֵאֲמָרֵי

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מִגְּמָרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֵהר הַקְּדוֹשׁ

הוֹבָא לְדָפוּס עַל-יַדֵּי

חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב

עֵיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכֵב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, רַב בְּנֵי-אָדָם שְׁנוּפְלִים
בְּדַעְתָּם, זֶה רַק מִחֲמַת הַיָּאוֹשׁ וְהַדְּפֹאוֹן
שְׁנֹכְנֵס בָּהֶם, עַד שְׁנִסְכֶּם בְּדַעְתָּם כְּאִלוּ הֵם
כְּשֵׁלוֹן, אָבֵל בְּרַגַע שְׂאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁהוּא לֹא
כְּשֵׁלוֹן, וְהוּא חוֹזֵר לְעֲצָמוֹ: "אֲנִי לֹא
כְּשֵׁלוֹן", עַל-יְדֵי-זֶה בְּאֵמַת מְצָלִיחַ בַּחַיִּים.

(אמרי-מוהרא"ש, חלק ב', סימן תתק)

קונטרס

אֲנִי לֹא כְּשֵׁלוֹן

.א.

הַאֲמוּנָה בּוֹנָה אֶת הַבְּטָחוֹן הָעֲצָמִי שֶׁל הָאָדָם

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! בְּזֶה הָעוֹלָם, עֵקֶר הַדָּבָר
שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק בּוֹ, זֶה בְּאֲמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ
יִתְבָּרֵךְ; כִּי אָנוּ רוֹאִים, שֶׁכָּל אָדָם חוֹשֵׁב שֶׁהוּא כְּשֵׁלוֹן
בְּחַיִּים, וְזֶה שׁוֹבֵר אוֹתוֹ לְגַמְרֵי, אֲבָל אִם מְכַנֵּס בְּעֲצָמוֹ
אֲמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְיוֹדֵעַ שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
מְנַהֵיג עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים, בְּצַדִּיק וּבְמִשְׁפָּט, וְהַכֹּל
זֶה אֱלֻקוֹת וְאֱלֻקוֹת זֶה הַכֹּל, אֲזַי יוֹדֵעַ שֶׁאֵינָנו כְּשֵׁלוֹן,
וּמִתְחַזֵּק בְּבְטָחוֹן עֲצָמִי. וְזֶה הַנְּסִיוֹן בְּחַיִּים; כִּי סוֹף כָּל
סוֹף מִי אֵינָנו שָׂבוֹר בְּזֶה הָעוֹלָם? לְמִי אֵין בְּעִיּוֹת?!
אָדָם כְּלוּל מִגּוּף וּנְשָׁמָה, מַחְמֵר וְצוּרָה. הַגּוּף מוֹשֵׁף אֶל
הַנְּשָׁמִיּוֹת, אֶל הָעֵבִיּוֹת, אֶל הַחֲשָׁה, וְהַנְּשָׁמָה מוֹשֶׁכֶת אֶל

הרוחניות, אל האור, אל הדבקות באין סוף ברוך הוא וברוך שמו, וזו המלחמה התדירית שיש אצל האדם בעצמו; לכן אנו רואים, שבני-אדם אינם שלמים עם עצמם, אינם יודעים מה הם רוצים בחייהם, ומסכנים, אינם יודעים מאין זה בא! אך באמת תכלית הבריאה היתה, שהקדוש-ברוך-הוא לקח נשמה מעולם האצילות, והורידה אל עולם העשיה הגשמי והחמרי הזה, ורוצה דיקא בזה העולם, שהכל נעלם ונסתר ונתכסה מעין כל, פה אנחנו נמלא את האור אין סוף ברוך הוא וברוך שמו, שפה נכיר את הקדוש-ברוך-הוא, ונעשה מהעולם הזה, הגשמי והחמרי — עולם הבא, מהחשך נעשה אור גדול. אבל זה אורך זמן רב, כי כל אדם כלול מנפש, רוח ונשמה, חיה יחידה, ועקר התכלית היא, שיחבר את כל חלקי הנשמה שיש בו, הינו אדם צריך לחזק את הנפש שלו, עד שישתוקק להגיע אל רוח אלקית, ולזכך את הרוח אלקית שלו, עד שתשרה בו הנשמה, וכשזוכה ששורה בו הנשמה, אז החיים שלו חיים אחרים לגמרי, שזה ה'חיה' שבו, עד שיכולים להגיע למדרגה כזו, שיראה רק יחיד ומיוחד אמתת מציאותו יתברך, שזו ה'יחידה' שיש בכל אדם. וזו המדרגה הכי עליונה, וכל זמן שנפרדת הנשמה מהגוף והגוף מהנשמה, אדם חושב שהוא כשלוך בחיים, וזה הורס לו את כל החיים, ומכניס בו

אני לא כשלוך

רסה

דכאונות. לזאת, בני ובנותי היקרים! באו עתה נקבל על עצמנו על מלכות שמים באהבה! באו נחזור בתשובה שלמה מעכשו, ולא נתן, שנהיה בעינינו כשלוך. אדם צריך להחזיר בעצמו את היסוד הזה: "אני לא כשלוך", על אף שכבר עבר עלי בחיים מה שעבר, עם כל זאת יש בכח האדם להגיע למדרגות הכי עליונות, אם רק ישתוק אחריו יתברך, ולא ירצה לעזב את הקדוש-ברוך-הוא בשום פנים ואפן, וירוז אחריו יתברך בכל מחיר, לבסוף הוא יגיע למה שישתוקק. אבל על זה הרבה נסיונות קשים ומרים; כי סוף כל סוף אנחנו אנשים פשוטים, אנשים שעבר עלינו בחיינו מה שעבר, ועדין עובר עלינו מה שעובר, ובפרט שהחשך יכסה ארץ; כי בשביל הבחירה והנפיון, נתן הקדוש-ברוך-הוא כחות לטמאה שיתפשטו בעולם, וכן לסמ"ך-מ"ם שהיא אבי-אבות-הטמאה. לזאת כתוב (ויקרא כב, יב): "ובת כהן כי תהיה לאיש זר, היא בתרומת הקדשים לא תאכל", אומר על זה ה'אור החיים' הקדוש: "ובת כהן" — זו הנשמה, "כי תהיה לאיש זר" — זה הסמ"ך-מ"ם, אם הנשמה הולכת אחר הטמאה והזהמה והחשך והשקר, אזי היא מסכנה, כי "בתרומת הקדשים לא תאכל" — לא תהנה מזיו השכינה. לזאת, בני ובנותי היקרים! מאחר שכלכם נתעוררתם בתשובה, ושמעתם שיכול להיות דבר כזה,

שִׁיבּוֹא רוּחַ שְׂאִין לוֹ תִקְוָה, וְאִין לוֹ תִקּוּן, וְיִצְעַק: "אֲנִי
 תְּנוּ לִי תִקּוּן", "אֲנִי עֲזְרוּ לִי לַחֲזוֹר לְמִקְוָמִי"; דָּבָר זֶה
 צָרִיף לְזַעֲזַע אֶתְכֶם לְגַמְרִי, וּלְהַחֲדִיר בְּכֶם, שְׁכַל זְמַן
 שְׂאֵתֶם חַיִּים, תִּתְחַזְקוּ בְּאִמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ; כִּי
 בְּזֵה שְׂאָדָם מֵאֲמִין בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וּמַדְבֵּר אֶל
 הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּזֵה נִשְׁלַמֶת תְּכֵלִית הַבְּרִיאָה, כָּל
 רְגַע, כָּל דְּקָה וְכָל שְׁנֵיה שְׂאָדָם רַק חוֹשֵׁב מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ,
 הוּא זוֹכֵה לְהַגִּיעַ אֶל הַשְּׁלֵמוֹת הַכִּי עֲלִיוֹנָה. וְאִם אַתֶּם,
 בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! הֵייתֶם יוֹדְעִים מַה זֶה אִמוּנָה, רַק
 לַחֲשׁב מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רַק אֶחָד, כָּמוֹ שְׂאוֹמֵר
 הַנְּבִיא (יִשְׁעִיָּה מ, כו): "שְׂאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם, וּרְאוּ מִי בָרָא
 אֵלֶּה!" שְׂאָדָם רַק יִגְבִּיֵה אֶת הָעֵינַיִם לְשָׁמַיִם, וְיִתְבּוֹנֵן
 רְגַע — מִי מַחֲיֵה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה? הֲרֵי הַקְדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא! אֲשֶׁר בְּזוֹ הַדְּקָה וְהַשְּׁנֵיה שְׂאָדָם רַק חוֹשֵׁב
 מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, כְּכֹר נִדְבַקֶת נִשְׁמָתוֹ בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ. וְלִצְעֵרְנוּ
 הָרַב, יְכוּלָה לְעֵבֵר שְׂעָה אַחַר שְׂעָה, וְאֶפְלוּ יוֹם שְׁלָם
 שְׁנִשְׁכַּח, בַּר מִיָּנֵן, מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, וְכֵן יְכוּל לְעֵבֵר יוֹם
 אַחַר יוֹם, שְׁבוּעַ אַחַר שְׁבוּעַ, חֲדָשׁ אַחַר חֲדָשׁ, שְׁאֲנִחְנוּ
 שׁוֹכְחִים לְגַמְרִי מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, וְכִמוֹ שְׁכָתוּב בַּזֹּהָר: מִי
 נִקְרָא בְּעַל מוֹם? מִי שְׂאִין לוֹ אִמוּנָה; אִין אָדָם צָרִיף
 לְהִיּוֹת דִּיקָא עוֹר, חֲרֵשׁ, אֵלֶם, גָּדָם אוֹ חֲגֵר, שִׁיְהִיָּה
 נִקְרָא בְּעַל מוֹם, אֶלָּא בְּרַגַע שְׁחֲסָרָה לוֹ הָאִמוּנָה בְּבוֹרָא
 יִתְבַּרֵּךְ שְׁמוֹ, הוּא כְּכֹר בְּעַל מוֹם, וְכִמָּה אֲמַלְל הוּא!

אני לא כשלוך

רסז

ובאמת אמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות אמונה, סימן לג):
על-ידי אמונה, הקדוש-ברוך-הוא יסלח לך על
עוונותיך; בזה שאדם מתחזק באמונה פשוטה בו
יתברך, כבר הקדוש-ברוך-הוא מוחל לו על כל
עוונותיו. וזה כל-כך פשוט וקל, אבל הנסיונות כל-כך
קשים, שרואים כל-כך הרבה שקר, שחיתות, אלימות,
וכל מיני זבל, ערם, שקוץ, תעוב ונאוף, עד שאדם
שוכח מהקדוש-ברוך-הוא, וחושב, שארץ נתנה ביד
רשע, וכל דאליים גבר. ובאמת הכל שקר וכזב, הכל
בשביל הבחירה והנסיון. ואם אדם דוחק את עצמו
באמונה פשוטה בו יתברך, ראשית — מכניס בעצמו
ידיעה זו, שאין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות
גמור הוא, ודומם, צומח, חי, מדבר, זה לבוש לגבי
האין סוף יתברך שמו, בזה לבד מדביק נשמתו באין
סוף ברוך הוא, ומזכך גופו שגם-בן נעשה כלי לגבי
האין סוף, כמאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כב),
שאדם צריך כל-כך לזכך את גופו, עד שהגוף בעצמו
יהיה כלי לקבל בו האור אין סוף, כמו שכתוב (איוב יט,
כו): "מבשרי אחזה אלקי", מבשר הגוף שלו רואה
אלקות. וכשאדם זוכה לזה, כל חיו הם כבר אחרים
לגמרי, כי חי עם הקדוש-ברוך-הוא, ואף שיש לו
נסיונות קשים ומרים, אבל יודע שהכל מאתו יתברך,
וזה נותן לו את הבטחון העצמי, ויודע ש"אני לא

כשלוך". ומכל שכן כשאדם זוכה ומזכה את הרבים, לא די שהוא חזק באמונה פשוטה, ומרגיל עצמו לדבר אליו יתברך, וכל צרכיו ברוחניות ובגשמיות מבקש ממנו יתברך, כי סוף כל סוף ממי יבקש אם לא ממנו יתברך?! דוד המלך אומר (תהלים קמו, ג): "אל תבטחו בנדיבים בְּבֶן אָדָם שְׁאִין לוֹ תְּשׁוּעָה"; אדם בוטח בזולת, וחושב שהזולת יכול לעזור לו, והולך וחונף אותו, ורץ ורודף אחריו, פן ואולי יעזרהו, בא דוד המלך ואומר: "אל תבטחו בנדיבים, בְּבֶן אָדָם שְׁאִין לוֹ תְּשׁוּעָה", אינו יכול לעזור לעצמו, וכיצד יעזור לה?! ומזה בא, שאדם נדמה בעיניו ככשלוך, כי רץ אחר בן-אדם, חשב שההוא יתן לו תשומת לב וכו', ולא קבל, אזי נשבר וכו', וכל זה בא מחמת שנתק עצמו ממנו יתברך; כי אם אדם היה דבוק בבורא יתברך שמו, לא היה צריך את אף אחד, אלא היה מחזק אחרים, שזו המדרגה הכי עליונה, שלא די שאצלי ברור שהקדוש-ברוך-הוא נמצא ואין בלעדיו נמצא, אלא אף אחזק את הבריות באמונה ברורה ומזככת. ואומרים חכמינו הקדושים (ביצה לב:): כל המצפה על שלחן אחרים — עולם חשך בעדו; כל זמן שאדם נזקק לזולת, וחושב שיכול לעזור, הוא כשלוך בחיים. ואומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן סו), שמה שאומרים חכמינו הקדושים: הנצרך לבריות — עולם

חשף בעדו, חשף לשון מניעה, כמו שכתוב (בראשית כב, יב): "ולא חשכת", הינו שיש לו הרבה מניעות ועכובים בחיים; כי אני לאדם המצפה לשלחן חברו, אני לו לאדם שאיננו עצמאי וזקוק לזולת, אשר מזה נובע, שאין לו בטחון עצמי, וחושב אני כשלוך. אבל בו בזמן שאדם יודע, שאין לו בזה העולם רק הקדוש-ברוך-הוא, אני יודע: "אני לא כשלוך", ולא זו בלבד, אלא זוכה להחזיר ידיעה זו בעוד יהודים, וזו המדרגה הכי עליונה, שלא רק שתהיה אצל האדם מבררת ומזככת האמונה בו יתברך, אלא יחזיר זאת גם בשני, וכמאמר ז"ל (מדרש אגדה): כל המזכה את חברו — זכותו עומדת לדור דור; אם אדם מזכה את השני לאמונה, לחזור בתשובה, זכותו לעד עומדת. לזאת, בני ובנותי היקרים! באו נתקרב אל הקדוש-ברוך-הוא, נחזיר בעצמנו אמונה פשוטה בו יתברך, נדבר אליו יתברך, ואם יש לכם בעיה, תבקשו רק מאתו יתברך. כי כף אמר אליהו הנביא (תנא דבי אליהו, פרק טו): לפי שכל המרבה שיחות ותפלות, הם המלוים אותו, עד שמגיע אל בית עולמו; כשאדם מרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלו, זה אשר מלווה אותו עד היום האחרון, עד הרגע האחרון. הנה בני-אדם מסתובבים שבורים, רצוצים, מדכאים, מדוע? כי אין להם אל מי לפנות. כל אשר קורה עמם,

חושבים שהם כשלוך גמור, מדוע? כי בקשו מפלוני איזה דבר, וההוא לא מלא דרישתם — אזי נשברים. והכל נובע מחמת שאין להם אמונה ברוחה ומזככת בו יתברך, כי ברגע שיש לאדם אמונה ברוחה בו יתברך, ומאמין שדבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון ברוך הוא וברוך שמו, יודע: "אני לא כשלוך", ואדרבה — צוחק מכלם. וזה מה שאמר החכם מכל אדם (משלי לא, כה): "עז והדר לבושה, ותשחק ליום אחרון"; כשאדם מתלבש בעז, ומתחזק בכל מיני התחזקיות, ולא נותן לעצמו לפל בשום פנים ואפן, אזי "ותשחק ליום אחרון" — בא יומו האחרון, והוא צוחק מכלם, ואינו צריך תקונים מאף אחד, כי עסק בתקונו כל זמן שהוא חי. וזכרו היטב, בני ובנותי היקרים, מה שדוד המלך אומר (תהלים קמו, ד): "תצא רוחו ישוב לאדמתו, ביום ההוא אבדו עשתונותיו"; אדם חושב שיחיה לנצח, על-כן עושה הבליים, עובר עברות, בר מינן, ועל-ידי-זה מנתק את עצמו מהקדוש-ברוך-הוא, והנה לפתע פתאום, בא היום, שאז רוחו יוצאת מגופו, וחוזר לאדמתו. וזה כבר טוב — כשיוצאת רוחו ונכנסת לקבר, כי מה עושה, אם הרוח בא ונכנס במישהו, וההוא מצטער והוא מצטער, איזה ענש זה?! לזאת, בני ובנותי היקרים! באו נתחזק באמונה פשוטה בו יתברך, אשר האמונה בעצמה

מַגְבִּיחָה אֶת הָאָדָם לְרוֹם הַמַּדְרָגוֹת. כִּי מַה זֶה אֲמוּנָה?
אֲמוּנָה זֶה הַשְׂכִּינָה. לָכֵן כָּתוּב בְּתַקוּנֵי זֹהָר (תַּקוּן 10):
זָכָא אִיהוּ מֵאן דְּסָלִיק אֲמוּנָה דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
דְּשְׂכִינְתָּא כְּלִילָא מַעְשָׂר אַמִּירוֹת, בְּמַחְשַׁבְתָּא חָדָא אִיהוּ
מִתְדַבֵּק בְּשְׂכִינְתָּא; אֲשֶׁרִי הָאָדָם שְׂמַחֲשֵׁבְתוּ דְּבוּקָה
בְּאֲמוּנָה בְּלִי בְּלְבוּלִים, וּבְזָה הוּא מַעְלָה אֶת כָּל הַעֲשָׂרָה
כַּחוֹת הַנֶּפֶשׁ שֵׁישׁ בּוּ, כִּי כָּל יְהוּדֵי כָּלוּל מַעֲשָׂרָה כַּחוֹת:
כְּתוּר, חֲכָמָה, בִּינָה, חֶסֶד, גְּבוּרָה, תְּפָאֶרֶת, נְצִיחַ, הוֹד,
יְסוּד, מַלְכוּת; בְּזָה שְׂאָדָם רַק חוֹשֵׁב מִמְּנוּ יִתְבַּרֵךְ,
מִדְּבַר מִמְּנוּ יִתְבַּרֵךְ, בְּזָה כָּבֹד מִתְעַלָּה בְּתַכְלִית הַעֲלִיָּה.
בְּנֵי-אָדָם מְחַפְּשִׁים תַּקוּנִים, בְּנֵי-אָדָם מְחַפְּשִׁים עֲבוּדוֹת
וַיְגִיעוֹת וּטְרָחוֹת, אֵיךְ לְעַבֵּד אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵיךְ
לְטַרַח בְּעֲבוּרוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְהִנֵּה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֵינוֹ
רוֹצֵה מְאוּמָה, רַק שְׂתַפְּקַח אֶת עֵינֶיךָ וְתִתְחִיל לְהַסְתַּכֵּל
עַל רוּחָנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֹקוֹת, וְתִדַּע שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
מְחַיֶּה אֶת הָעוֹלָם, תִּתְחִיל לְשָׁמַע אֶת הַקּוֹל הַפְּנִימִי שֶׁל
הַבְּרִיאָה, תִּרְגֵּשׁ שְׁמָה שְׂאֵתָה נוֹשֵׁם, זֶה לֹא אֲוִיר, זֶה
רַק אֱלֹקוֹת, וְהַדְּבוּר שֶׁלְּךָ יִדְבַר רַק מִמְּנוּ יִתְבַּרֵךְ, שְׁזוֹ
מִצְוֹת עֲשֵׂה שֶׁל דְּבָקוֹת הַבוּרָא יִתְבַּרֵךְ שְׁמוֹ — שְׂאָדָם
יִדְבַר מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. לְכָל אֶחָד יֵשׁ יְדִידִים,
חֲבֵרִים, קְרוֹבִים, וְאִם מְדַבֵּר עִם כָּלָם מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, בְּזָה גוֹרֵם, שֶׁהוּא בְּעֲצָמוֹ אֵינוֹ שׁוֹכַח מִמְּנוּ יִתְבַּרֵךְ,
וּמִתְחַזֵּק וְחַי עִם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְכֵן זוֹכָה וּמְזַכֵּה

את הרבים, שמקרב עוד יהודים בתשובה שלמה, ומכל שכן כשאדם זוכה ושופך לבו בכל מה שעובר עליו לפניו יתברך, איזו זכות זו?! וכך כתוב בזהר (חלק א', סח.): כמה אינון בני נשא אטימין ליבא דלא משגיחין ולא ידעין יקרא דקדשא ברין הוא, דכתיב: "הלא את השמים ואת הארץ אני מלא"; כמה אטומי לב אנשים, שאינם מתבוננים בכבוד הקדוש-ברוך-הוא, שהוא מלא כל הארץ כבודו. כי כן אמר הקדוש-ברוך-הוא: "הלא את השמים ואת הארץ אני מלא". ואם אדם היה מכניס את זאת בעצמו, אז כל החיים שלו היו כבר חיים אחרים לגמרי, ואז היה מרגיש את עצמו: "אני לא כשלוך", אלא אני רק מצליח בחיים תמיד, כי כל מה שאדם עושה בשביל הקדוש-ברוך-הוא, זו כבר נקראת הצלחה, יש לו מזונה על פתח ביתו, יש לו זקן ופאות, מניח תפלין, מתעטף עם ציצית, שומר שבת, אשר כל זה הצלחה נצחית, ורק זה מה שישאר מהאדם לנצח נצחים.

ב.

כל מצוה שאדם מקיים — זה חלקו לנצח

בני ובנותי היקרים! איך זוכים להגיע אל ברור וזכוף האמונה הקדושה, ושל לא נצטרך לבוא בגלגול

אני לא כשלוך

רעג

לָזֶה הָעוֹלָם? רַק עַל-יְדֵי קִיּוּם הַמְצוּוֹת, כְּשִׂיהוּדֵי מְקַיֵּם מְצוּוֹת, זֶה מָה שְּׁשׁוֹמֵר אוֹתוֹ מִכָּל רַע. וּבִאֲמַת אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרִכּוֹת נז.): אֶפְלוּ רִיקָנִים שָׁבָד, מְלֵאִים מְצוּוֹת כְּרֵמוֹן; לָמָּה אָנוּ רוֹאִים, שְׁבִנֵי-אָדָם שְׂבוּרִים וְרְצוּצִים וְחוֹשְׁבִים, וְחוֹשְׁבִים: אָנִי כְּשִׁלוֹן, אֵינְנִי שׁוֹה לְשׁוֹם דָּבָר, וּמִמֶּנִּי כְּבָר לֹא יִהְיֶה שׁוֹם הַצְּלָחָה, הַכֹּל בָּא מִחֶמֶת שְׂאִינָם יוֹדְעִים אֶת כֹּחַם; אִם יִהְיֶה הָיָה יוֹדֵעַ, שֶׁהוּא מְלֵא מְצוּוֹת כְּרֵמוֹן, אָזִי הָיָה שֵׁשׁ וְשִׁמְתָה. הָרִי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (ירוּשְׁלָמִי בְּרִכּוֹת ט, ח): אֵינְךָ לָךְ אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל, שְׂאִינוּ עוֹשֶׂה מְאָה מְצוּוֹת בְּכָל יוֹם; כָּל יִהוּדֵי וִיהוּדֵי עוֹשֶׂה מְאָה מְצוּוֹת בְּכָל יוֹם, אָדָם אֵינוּ יוֹדֵעַ מִהַכּוֹחַ שֵׁשׁ בּוֹ, הוּא כָּל-כֶּף שְׂבוּר וְרְצוּץ, עַד שְׁחוֹשֵׁב שֶׁהַמְצוּוֹת שְׁעוֹשֶׂה אֵינֶן חֲשׂוּבוֹת בְּשָׂמַיִם, וּמִי אוֹמֵר לוֹ זֹאת? הַסֵּמ"ך-מ"ם שְׁרוּצָה לְהַפִּילוֹ שֶׁהוּא כְּשִׁלוֹן. בָּזֶה שְׂאָדָם מְנִיחַ תְּפִלִּין — בָּזֶה מְתַלְבֵּשׁ בְּכֶתֶר הַמְּלֶךְ, אִם הָיָה יוֹדֵעַ אֶת יְקִרַת הַמְצוּוֹה, הָיָה רוֹקֵד מֵרֵב שְׂמִחָה, שְׂזוּכָה לְכַמָּה דְּקוֹת לְהִלְבִּישׁ עֲצָמוֹ עִם כֶּתֶר הַמְּלֶךְ שְׂזֶה תְּפִלִּין, וּמֵאַחֵר שְׂאִין אָדָם יוֹדֵעַ מָה זֶה תְּפִלִּין, עַל-כֵּן הוּא מְתַרְשֵׁל, וְאַחֲרֵי-כֵן צָרִיךְ לְשִׁמְעַ, שְׂרוּיחַ בָּאָה וּמִתְחַנְנֶת: "תָּנוּ לִי תְּקוּן", "אָנִי צָרִיךְ תְּקוּן", "תְּחַזְּרוּ אוֹתִי לְשָׂרֵשִׁי", "הִשְׁבִּיבוּנִי לְצוּר מִחֲצַבְתִּי". בְּשַׁעַה שְׂמִצּוֹת תְּפִלִּין מְצַלֵּת אֶת הָאָדָם, וּכְמֵאֲמָרָם ז"ל (מְנַחֵת מַג): חֲבִיבִין יִשְׂרָאֵל, שְׂסַבְבִּין

הקדוש-ברוך-הוא במצות תפלין בראשיהם ותפלין בזרועותיהם; אם נזכה לשמח עם התפלין שאנחנו מתלבשים בכל יום, זה מה שימשיך עלינו אור וזיו ודבקות באין סוף ברוך הוא. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ז, חלק א', סימן לח): סימן לדבקות הוא תפלין; כי חכמינו הקדושים אומרים (שבת יב.), שאסור להסיח דעת מתפלין, קל וחומר מציץ, מה ציץ שהיה כתוב בו "קדש לה'", כתוב בו: "והיה על מצחו תמיד" (שהכהן גדול שלבש את הציץ על מצחו, היה צריך לזכר תמיד את שם הוי"ה לפני עיניו), תפלין שיש בו עשרים ואחת אזכרות — על אחת כמה וכמה, שאסור להסיח דעת ממנו. לכן אומרים חכמינו הקדושים (מנחות מד): כל המניח תפלין — מאריך ימים. לזאת, בני ובנותי היקרים! הגברים יניחו תפלין בכל יום, אשר אין זה קשה כלל וכלל, והנשים תזרזנה את בעליהן להניח תפלין, ותעודדנה ותאמצנה אותם לרוץ לבית-הכנסת להניחם, ובזה שתעוררנה אותם על המצוה, הן תקבלנה שכר שוה בשוה, חלק כחלק בשכר מצוה זו. וזו רק מצוה אחת, מכל שכן שיש לאדם מזוזה על פתח ביתו, איזו זכות היא זו?! אשר כתוב בה שם ש'די' — ראשי תבות: "ש'ומר ד'לתות י'ש'ראל", ובדלת שיש בה מזוזה כשרה, הקלפות והסטרך אחראינם מתקרבים. וכן כשאדם הולך עם ציצית, איזו

אני לא בשלון

ערה

שמחה וחדוה היא זו?! פי הציצית היא לבוש המלך, וכן פשאדם זוכה ואוכל רק פשר, שומר עצמו לא להפשל במאכלות אסורים, שצריכים להקפיד בזה מאד מאד, לא לקנות בשר בשום מקום, אלא היכן שמכירים את השוחט, כי בנגל יכולים להפשל בנבלות וטרפות, מתפטים עם בשר החזיר והשפן והגמל וכו', רחמנא לישזבן. אסור לקנות בשר, אם אין על זה הכשר טוב של רבנים צדיקים, שמכירים אותם, תלמידי חכמים, מרביצי תורה ברבים. אסור לקנות מוצר ולסמוך על כף שכתוב עליו "פשר", כי יש כל מיני צבועים ושקרנים, רמאים ונוכלים, המוכרים טרפות ונבלות, ונותנים הכשר, בר מינן, מכל שפן מה שנעשה כהיום, שהערב-רב ממלאים את כל הארץ עם בשר השפנים, החמורים, הגמלים והחזיר וכו', וכשגוף האדם מלא בנבלות וטרפות, איך יכול להרגיש אחר-כך רוחניות אלקות, את האמונה?! ולא בחנם שהערב-רב מכשילים את נשמות ישראל בבשר פגולים, כי רוצים לעקור את האמונה מעם ישראל, רוצים להשפית את שם השם מעם ישראל. לכן, בני ובנותי היקרים! ראו לשמח עם המצוות שיש בכם, ותשתדלו מאד לשמר שבת, כי כל מי ששומר שבת, השבת שומרת עליו. הנה אנו רואים בני-אדם, שאינם שומרים שבת בפעל, ואף שאומרים ששומרים, אך זה רק מהשפה ולחוץ, כי צריכים להיות

בשמחה עצומה כל השבת, שזוכים לשמרה. וכן ככל
 שאדם מתחזק בקיום המצוות, בזה הוא מתחזק ויודע
 שאינו כשלוך, אדרבה! ברוך הוא וברוך שמו, שלא
 עשני גוי כגויי הארצות, אני גאה ושמח שאני יהודי,
 וזכיתי לקבל את התורה בהר סיני, ולקיים את המצוות.
 ואומרים חכמינו הקדושים (ירושלמי ברכות א, ה): שקולה
 שבת ככל המצוות; בזה שאדם שומר שבת, כאלו קיים
 את כל המצוות. לזאת, בני ובנותי היקרים! בזה
 שתתחזקו לקיים את מצוותי יתברך, לא תצטרכו לבוא
 עוד פעם בגלגול, ולא תצטרכו לפחד שרוחכם תחזור
 לזה העולם ותבקש תקוה. כי כך אומרים חכמינו
 הקדושים (ברכות ג): כל המרפה עצמו אפלו ממצוה
 אחת, אין בו כח לעמד ביום צרה; אם אדם מזלזל
 אפלו במצוה אחת, כשבאה עליו איזו צרה, הוא כבר
 נשבר וחושב שהוא כשלוך. אבל אם אדם מתחזק בכל
 מצוה ומצוה, אזי יש בו כח להתגבר על הכל. וכן
 אומרים (שבת ג): כל העושה מצוה כמאמרה — אין
 מבשרין אותו בשורות רעות; אם הייתם יודעים את
 החשיבות בשמים מכל מצוה ומצוה שזוכים לקיים,
 איזה רעש זה עושה למעלה, הייתם מזרזין עצמכם
 לקיים עוד ועוד מצוות. לזאת אומר התנא הקדוש (אבות
 ד, ב): הוי זהיר במצוה קלה כבחמורה, שאין אדם יודע
 מתן שכרן של מצוות; כל מצוה ומצוה זה הרצון של

הקדוש-ברוך-הוא, על-פן הבה נתחזק ונקיים מצוותיו
 יתברך, שזו השמחה הכי גדולה, ואין עוד שמחה
 כשמחת המצוות.

ג.

כשאדם שש ושמח, זה בונה לו את חזק הלב והרצון להמשיך
 בחיים

בני ובנותי היקרים! עליכם לזכור, אשר כשאדם
 שש ושמח, בזה נבנה רצונו להמשיך לחיות. כי כשאשר
 אדם מתאש מהחיים, הוא נכנס בדכאון, שוכב במטה,
 מחכה ליום מותו, מסתובב בעולם הדמיון, ומדבר בינו
 לבין עצמו, כאלו הוא כשלוך, ועוזב את עצמו, אבל
 אם אדם מוסר נפשו להיות תמיד בשמחה, זה בונה לו
 את אישיותו, זה בונה את חזק לבו. לכן אמר רבנו ז"ל
 (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן כד): מצוה גדולה להיות בשמחה
 תמיד; אשר אין מצוה גדולה מזו. ובאמת עם ישראל
 יש להם במה לשמח, שברוך הוא וברוך שמו נבראנו
 מזרע ישראל, ולא עשנו גוי כגויי הארצות, זו השמחה
 הכי גדולה. יהודים הם רחמנים בני רחמנים, יהודים
 עוזרים זה לזה, יהודים הם בישנים, יהודים הם גומלי
 חסדים; אמות העולם הם רוצחים אכזריים, ואיך אנחנו
 יכולים להתבולל ביניהם, בר מינן? איך האור והחשף
 יכולים לשמש בערבוביה? הלא כלל האמות זה חשף

אחד גדול, גויי הארצות הם עובדי עבודה זרה, לוקחים אליל ומשתחיים לו, מדברים אל הצלב וכו'. יהודים ברי דעת המה, ויודעים אשר אין בלעדיו יתברך כלל, והוא לבדו נמצא ואין בלעדיו נמצא, והכל זה אלקות ואלקות זה הכל. בזה שיהודי מתחזק באמונה בו יתברך וכופר בעבודה זרה, זה כבר כלול מכל המצוות. ולא בתנם אומרים חכמינו הקדושים (שבת פט:): למה נקרא שמו הר סיני? ששם נתן הקדוש-ברוך-הוא את התורה! ומשם ירדה שנאה מאמות העולם לעם ישראל; כי מאז שעם ישראל קבלו את התורה, אמות העולם אינם יכולים לסבל אותם, מחמת שרואים, שיהודים מאמינים באל אחד, אינם עושים מאדם מציאות, אינם עושים מאדם אליל, יהודים יש להם שכל, דעת ותבונה, ויודעים שהקדוש-ברוך-הוא מחיה ומתהוה ומקים את כל העולם כלו, ואינם יכולים לסבל את זאת. ומכל שכן פשרואים שיהודים שמחים עם המצוות — זה שורף אותם. אבל הנביא אומר, שעם ישראל צריכים להיות אור לגויים, להראות לכל אמות העולם, שאותנו אין יכולים לשנות, ולא יכולים לבולל בין הגויים, כי עם ישראל פדגמת השמן, שצף תמיד למעלה. ומה אנו רואים? שהמסיון, ימח שמם וזכרם, עובדים כל-כף קשה, ומוציאים אלפי אלפים דולרים, רק לתפס נשמה אחת ולהמיר דתה, בר מינן. ואם

אָנִי לֹא כְּשִׁלּוֹן

רעט

יִשְׂאֵל הַשּׂוֹאֵל, עַל מָה וְלָמָּה לְבַזְּבוֹז כָּל-כֹּף הַרְבֵּה כֶּסֶף
בְּעִבּוּר נִשְׁמָה אַחַת, וְלִתְפֹס אוֹתָהּ בְּמִצּוּדָתָם הָרָעָה?
אֶלָּא מִזֶּה בְּעֵצְמוֹ אָנוּ נוֹכְחִים בְּיַקְרָת כָּל נִשְׁמָה וּנְשָׁמָה;
כִּי כָּל יְהוּדֵי יִקָּר אֶצְלוֹ יִתְבָּרֵךְ, כַּמּוֹבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל
(לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ו'): כָּל יְהוּדֵי הוּא אֶבֶן טוֹבָה
בְּכֶתֶר הַמְּלֶךְ, לָכֵן צְרִיכִים לְהַחֲשִׁיב מְאֹד אֶת כָּל יְהוּדֵי,
וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁכָּל יְהוּדֵי צְרִיף לְהִיּוֹת שְׂמֵחַ, וְיֹאמַר
לְעֵצְמוֹ: "אֵינְנִי כְּשִׁלּוֹן", וְיֵצֵא מִהַעֲצָבוֹת וְהַעֲצָלוֹת שְׁלוֹ,
וְיִתְחִיל עֲכָשׁוֹ לְשִׂמְחָה, כַּמּוֹבָא בְּזִהַר הַקְּדוֹשׁ (ח"ב קפד):
חֲדָוָא דְּבַר נֶשׁ, מְשִׁיף לְגַבֵּי חֲדָוָא אַחֲרָא עֲלָאָה;
כְּשִׂיִּיהוּדֵי שְׂמֵחַ, מִמְּשִׁיף עַל עֵצְמוֹ שְׂמֵחָה עֲלִיוֹנָה
מְלַמְעָלָה; כִּי בְּאַמַּת בְּכָל הָעוֹלָמוֹת כָּלָם — שָׁם
הַשְׂמֵחָה הָאַמְתִּית, כְּמוֹ שְׂכַתוּב (דְּבָרֵי הַיָּמִים-א טז, כז): "עַז
וְחֲדָוָה בְּמִקּוּמוֹ"; וּכְשִׂיִּיהוּדֵי בְּזֶה הָעוֹלָם הַמֵּלֵא חֲשִׁיף
וּקְלָפוֹת, הַמֵּלֵא צָרוֹת וְיִסּוּרִים, מִתְּנַתֵּק לְרַגַע מִהַכֵּל,
וּמִדְּבִק עֵצְמוֹ בְּהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְשִׂמְחָה, אֲזִי מִמְּשִׁיף
עַל עֵצְמוֹ שְׂמֵחָה מִכָּל הָעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים. עַל-כֵּן, בְּנֵי
וּבְנוֹתֵי הַיִּקְרִים! תִּתְחִילוּ מֵעַכְשָׁו לְהַרְגִּיל עֲצֻמְכֶם לְהִיּוֹת
בְּשִׂמְחָה, וְאֲזִי תִדְעוּ כָּלֵל זֶה: "אֲנִי לֹא כְּשִׁלּוֹן", אֲדַרְבֵּה
אֲנִי מִצְּלָח. וְאַל תִּדְחוּ אֶת הַשְׂמֵחָה מִיּוֹם לְיוֹם, כִּי כָּד
כָּתוּב בַּמִּדְרָשׁ (תַּנְחוּמָא שְׁמִינִי ב): אֵין הַשְׂמֵחָה מִמְּתַנֵּת
לְאָדָם, לֹא כָּל מִי שֶׁשְׂמֵחַ הַיּוֹם — שְׂמֵחַ לְמָחָר; עַל-כֵּן
צְרִיכִים לְתַפֵּס אֶת הַשְׂמֵחָה עוֹד הַיּוֹם הַזֶּה. מָה אָנוּ

אני לא כּשלוּן

רואים? כּל אָחד דוֹחה לְמָחַר — מָחַר אָהִיָּה בְּשִׂמְחָה, מָחַר אֶתְחַזֵּק, מָחַר אֶחָזֵר בְּתְּשׁוּבָה וְכוּ'. אַךְ עָלִיו לְדַעַת — אֵין מָחַר, אֵין הַשִּׂמְחָה מִמְּתִינָה לְאָדָם. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! מֵאַחַר שֶׁשִּׁמְעֵנוּ דְּבַר כְּזֶה, שֶׁבָּאָה רוּחַ וּמִתְחַנֶּנֶת וּמִבְקֶשֶׁת תְּקוּן, שֶׁיִּחְזִירוּ אוֹתָהּ אֶל מְקוֹמָהּ, דְּבַר זֶה צָרִיף לְהַכְנִים בְּנוֹ שִׂמְחָה עֲצוּמָה, שֶׁעֲדִין אֲנַחְנוּ חַיִּים, וְכֹל זְמַן שֶׁאָדָם חַי, הוּא יְכוּל לְתַקֵּן אֶת הַכֹּל, כֹּל זְמַן שֶׁאָדָם חַי, הוּא יְכוּל לְהַגִּיעַ לְכֹל הַמְּדַרְגּוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, אִם רַק יֵצֵא מֵעֲצָמוֹ, וַיֹּאמֶר: "אֲנִי לֹא כִּשְׁלוּן", אֲנִי חוֹזֵר בְּתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וּמִקְבֵּל עַל עֲצָמִי עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם, הוּא כְּבָר נִעְתָּק מֵהַטְּמָאָה, וּמִמְּשִׁיף עַל עֲצָמוֹ אוֹר אֵין סוּף. וּמִכֹּל שֶׁכֵּן מִי שֶׁמִּזְכָּה אֶת הַרְבִּים, אֲשֶׁרֵי לוֹ וְאֲשֶׁרֵי חֵלְקוֹ!

ד.

כִּשְׁאָדָם אֵינוֹ מְנַיֵחַ שִׁפְלוֹ אוֹתוֹ וּיְרַמּוּהוּ, זֶה בּוֹנֵה לוֹ אֶת אִישׁוּתוֹ, וּמִתְחַזֵּק בְּכֹל עֲנִיּוֹ

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! רְאוּ לְהִתְחַזֵּק בְּכֹל מֵינֵי אָפְנִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְאַל תִּתְּנוּ שִׁפְלוֹ אֶתְכֶם וַיַּעֲבְדוּ עֲלֵיכֶם, אֲשֶׁר כִּף תִּבְּנֶה אִישׁוּתְכֶם, וְתִתְחַזְּקוּ בְּכֹל הָעֲנִיּוֹת; כִּי אֲנוּ רוֹאִים, שֶׁבְּנֵי-אָדָם מְרַמִּים אֶת הַבְּרִיּוֹת, בְּאֶמְרָם: "אֲנִי יְכוּל לְעֲזֹרָךְ, לָתֵת לְךָ תְּקוּן" וְכוּ', אַךְ אֵינוֹ צָרִיכִים אֶת

אני לא כשלון

רפא

כל אלו, כי אנו בעצמנו היינו בחר סיני, וזכינו שם לכל התקונים, כי קבלנו שם את התורה הקדושה, על-כן בזה שתלמדו אתם תורה ותקימו את המצוות, בזה שתחנכו כן את ילדיכם — לעמל בתורה ולדקדק במצוותיה, בזה אתם בונים את עצמכם, את אישיותכם, את בטחונכם העצמי, וכן אתם בונים את ילדיכם. לזאת, בני ובנותי היקרים! ראו לא לפל בעיניכם, ולבל יעבדו עליכם, אשר זה סוד הצלחת החיים, שאדם צריך להחזיר בעצמו, שהקדוש-ברוך-הוא נמצא פה איתי, עמי ואצלי, וכל זמן שאדם חי, יכול לתקן את הכל. לכן באו ונחזר עתה בתשובה שלמה; הנה תפנסו לבית-הכנסת להתפלל שלש פעמים ביום, אשר אומרים חכמינו הקדושים (דברים רבה, פרשה ז', סימן א'): כל מי שנכנס לבתי-כנסיות ולבתי מדרשות בעולם הזה, זוכה לכנס לבתי-כנסיות ולבתי מדרשות בעולם הבא; יהודי נכנס לבית-הכנסת, מתפלל להקדוש-ברוך-הוא, עונה "אמן יהא שמייה רבה", אומרים חכמינו הקדושים (שבת קיט:), שאפלו נגזר עליו גזר דין של שבעים שנה, על-ידי פעם אחת שאמר "אמן יהא שמייה רבה" — קורעים גזר דינו. ומכל שכן כשיהודי עונה בכל יום "אמן", נכלל לגמרי באין סוף ברוך הוא; אם הייתם יודעים מהי חשיבות עניית "אמן" אחת בשמים, הייתם רצים לבית-הכנסת כל יום שלש פעמים. וכן אומרים

חכמינו הקדושים (דברים רבה ז, א): כל מי שעונה "אמן" בעולם הזה, זוכה לענות "אמן" לעתיד לבוא. לכן, בני ובנותי היקרים! מאחר ששמענו, שיש דבר כזה, אשר רוח באה ומתחננת: "תנו לי תקוה", הבה לא נחכה שרוחנו תגיע למצב זה, אלא נתקן את עצמנו עוד בחיים חיותנו, נפנס לבית-הכנסת ונתפלל אליו יתברך, ונענה אמן. וכך אומרים חכמינו הקדושים (שבת קיט:): אל תקרי שומר אמונים, אלא שאומרים אמן, שבשביל אמן אחד שעונים רשעים מתוך גיהנום — נצולים מתוכו; יהודים שאבדו אב או אם, בן או בת, אח או אחות, ואומרים קדיש, איזה תקוה עושים לאלו שהלכו לבית עולמם. לזאת, בני ובנותי היקרים! באו נחזור בתשובה שלמה, ונפנס בכל יום לבית-הכנסת, ונענה בכל יום "אמן יהא שמה רבה", "קדשה" ו"ברכו", אשר זה התקוה הכי גדול, ואז אין לנו מה לפחד.

ה.

כשאדם יודע, שהוא איננו כשלוך, אזי אוהב את הזולת,
ומשתדל להיות בשלום עם כלם

בני ובנותי היקרים! באו נתחזק ביחד, ונדע
שאיננו כשלוך, אשר בזה שאדם יודע שאיננו כשלוך,
הוא אוהב את כלם, ומשתדל להיות בשלום עם כלם.

אני לא כשלוך

רפג

כי מה אנו רואים, אשר ישנן מריבות וקטטות, והגזענות והשנאה שורות בין הבריות, אשר זה עקר הגלות, ולכן סובלים סבל כל-כף גדול, שאחד רוצה לאכל את זולתו חיים על לא דבר, ואין שמים על לב, אשר סוף כל סוף נעזב את זה העולם, לזאת, באו נעשה שלום בתוך ביתנו, כמאמרם ו"ל (אבות דרבי נתן כח, ג): כל המשים שלום בתוך ביתו, מעלה עליו הכתוב כאלו משים שלום בישראל [על כל אחד ואחד], לפי שכל אחד מלך בתוך ביתו. על האשה להיות ותרגנית ולא לערוך בקרת על בעלה וכו', כי הבעל סופג עלבונות בעבודה וכו', ורוצה בבית להיות מלך, ואם האשה תכבדו, אזי תזכה להיות מלכה. וכך אומרים חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו רבה, פרק ט'): איזוהי אשה כשרה — כל שעושה רצון בעלה; על האשה לשמור על כבוד בעלה, ואז פמים הפנים לפנים — גם הבעל יכבדה. וזה מה שאומרים חכמינו הקדושים (ראש השנה ו): אשה — בעלה משמחה. כי זה הדדי, אם האשה מכבדת את בעלה, זוכה שהוא מכבדה. לזאת, בני ובנותי היקרים! אל תהיו כשלוך בחייכם, אלא ראו להצליח בחייכם, וזאת — על-ידי שתראו שיהיה שלום בביתכם, ואז יהיה שלום גם עם שכניכם הקרובים והרחוקים. למה תהיינה כל-כף הרבה מפלגות, פלג פלג, כדור ההפלגה, וכל אחד צועק,

שהוא יהיה נשיא, הוא יהיה הראש וכו', ובשביל זה מוכנים להפסיד את הכל, באו, בני ובנותי היקרים! ובִיחד נבחר רק בהקדוש-ברוך-הוא, בצותא נבחר רק בתורה הקדושה, להחזיר עטרה לישנה, באו נחזר אל השרשים, ונבחר רק בחכמי ישראל, חכמי התורה, ובזכות זה שאנחנו נשתדל שיהיה שלום ביננו, על-ידי-זה נזכה להמשיך את הקדוש-ברוך-הוא אלינו, אשר זה מה שאומרים חכמינו הקדושים (שבת י): גדול שלום, ששמו של הקדוש-ברוך-הוא נקרא שלום; באו נעקר את השנאה והגזענות מאתנו! נורא ואים שאחד משפיל את זולתו על לא דבר, בעבור פמה פרוטות, בעבור קצת כבוד מדמה להיות ראש, מושל ומנהיג. והנה בא היום והשעה והרגע שעוזבים את זה העולם, ואז כבר אי-אפשר לתקן יותר. לזאת, בני ובנותי היקרים! באו נתאחד יחד! ובזכות השלום, נמשיך עלינו כל מיני ברכות, כמאמרם ז"ל (עקצין ג, יב): לא מצא הקדוש-ברוך-הוא פלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום, שנאמר: "ה' עז לעמו יתן, ה' יברך את עמו בשלום".

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!